

POSTANOWIENIE

13 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 13 marca 2025 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku C. P.

z udziałem Ł. P., Z. P., M. B., M. P., A. Z., J. N. i A. P.

o stwierdzenie nabycia spadku po K. P.,

na skutek skargi kasacyjnej Ł. P.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku

z 5 października 2021 r., III Ca 528/21,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. ustala, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania
kasacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 22 marca 2021 r. Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku: stwierdził nabycie spadku po K. P., zmarłej [...] maja 2020 r. w Gdańsku; stwierdził nabycie po niej przedmiotu zapisu windykacyjnego; zarządził sporządzenie spisu inwentarza po zmarłej, powierzając to zadanie komornikowi sądowemu oraz oddalił wniosek Ł. P. o zwolnienie C. P. z funkcji wykonawcy testamentu.

Postanowieniem z 5 października 2021 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił apelację Ł. P.

W skardze kasacyjnej uczestnik Ł. P., jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.

Zdaniem skarżącego w sprawie zachodzi nieważność postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Nie występują podstawy do stwierdzenia, że w niniejszej sprawie zachodzi nieważność postępowania.

Zgodnie z art. 379 pkt 2 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi m.in., jeżeli strona nie miała zdolności procesowej. W orzecznictwie przyjmuje się, że osoba dotknięta chorobą psychiczną zachowuje zdolność procesową, chyba że zostanie ubezwłasnowolniona (zob. uchwałę składu siedmiu sędziów SN – zasada prawna z 12 grudnia 1960 r., I CO 25/60; postanowienie SN z 26 sierpnia 1970 r., I CZ 84/70; postanowienie SN z 17 lutego 2004 r., III CK 38/04; wyrok SN z 19 maja 1976 r.; wyrok SN z 23 września 1999 r., II UKN 131/99). W konsekwencji osoba

taka może skutecznie udzielić pełnomocnictwa procesowego (zob. uchwałę SN z 26 lutego 2015 r., III CZP 102/14).

Sam fakt występowania u E. P. choroby psychicznej nie prowadzi do wniosku, że nie miała ona zdolności procesowej, którą mają wszystkie osoby fizyczne posiadające pełną zdolność do czynności prawnych (art. 65 § 1 k.p.c.). W materiałach sprawy nie ma informacji, że została ubezwłasnowolniona, chociażby częściowo, a zatem należy przyjąć, iż miała ona zdolność procesową.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązuje brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Jacek Grela

[S.J.]

[r.g.]